

CARTA DOMINICAL

7 DE JULIOL DE 2024

RESSÓ DE LA PARAULA

El sagrament de la vida ordinària (6) El mercat

No sabríem dir si el mercat continua formant part de la nostra vida ordinària. Ens referim, no al mercat com a sistema de funcionament de l'economia, sinó al mateix edifici físic i públic on es realitza la compra venda, la trobada física entre els interessos de venedors i compradors. Es pot pensar que el funcionament del mercat com a gran sistema econòmic no és més que el reflex ampliat del que es viu en el petit mercat de la cantonada.

Aquest espai tradicional existeix, però allò que li és més propi, la trobada humana, l'ambient on es respira l'aire peculiar de comunicació humana intensa al voltant de l'oferta i la demanda, sembla que està sent substituït per la compravenda "on line" o fins i tot per un sistema, com el supermercat, que facilita al màxim la possibilitat de comprar i vendre en absolut silenci, amb uns gestos totalment individuals i amb una mínima comunicació interpersonal.

Tot afavoreix la comoditat, allò més pràctic, l'estalvi de temps, el volum de vendes i compres, potser l'abaratiment i el benefici... No hi entrem.

Però, sí que importen aspectes humans que hi estan implicats. Vaig tenir un professor d'antropologia que ens deia: "abans d'elaborar un pensament filosòfic o teològic han de travessar un mercat amb els ulls ben oberts". Semblantment al que deia el gran teòleg protestant K. Barth: "abans de fer teologia hem de llegir el periòdic".

Mantenim el principi de reconèixer la presència de Déu, el Déu de Jesucrist Ressuscitat, en la vida ordinària. El mercat també és presència de Déu.

És admirable la comunicació humana que s'estableix en un mercat tradicional. El comparador és capaç d'explicar aspectes de la seva vida per justificar la seva demanda, el venedor sap intuir la necessitat real del comprador i l'un i l'altre saben com obtenir el

màxim benefici amb el mínim cost. És la lluita de la vida. Però, si alguna vegada aquesta interrelació acaba en amarat, d'altres vegades s'hi barreja l'engany, les mitges veritats, la deshonestedat, etc. De vegades som molt exigents i escrupolosos des del punt de vista moral en determinats àmbits de la vida i oblidem aplicar els principis morals en el mercat, sota el pretext de legitimitat d'obtenir el màxim benefici: la fixació dels preus, la veritat en la presentació de mercaderies, els recursos de "seducció" del client, etc.; en el comprador, el pagament del que es deu, el bon criteri per a controlar el consum... Sembla que la competència és essencial en l'economia de mercat. Com es poden establir criteris morals clars en aquest àmbit de l'economia?

En el mercat es posen en joc, no tant els anomenats "valors", sinó, sobretot, les virtuts que tenen per font la mateixa gràcia de Déu. Un cop més, són "virtuts cíviques", però, com tota virtut, realitats on l'Esperit actua i Déu mateix s'hi fa present. Perquè és perfectament legítim viure de la venda d'un producte en el mercat, però aquest mercat es converteix en presència de Déu quan mana sobretot el criteri bàsic de considerar-lo com a servei on es cobreixen les necessitats de la ciutadania. I, com a tal, actuar-hi animats per l'honradesa, la confiança, la fidelitat, la justícia, el respecte. La comunicació entre persones en el mercat ha de comptar amb els interessos de les parts. Però el compliment d'aquests interessos no està renyit amb la virtut, que fa el món de l'economia més humana i fins i tot més fraterna.

Com ens va advertir Jesús, no podem convertir la casa de Déu, el temple, en un mercat (cf. Jn 2,16). Però sí que hem de descobrir i transformar el mercat com a lloc de Déu..

† Agustí Cortés Soriano
Bisbe de Sant Feliu de Llobregat